

Návrh změny současného zákona o rozpočtovém určení daní /2

Analýzou současného rozpočtového určení daní po jeho změně od letošního 1. ledna jsem dospěl k závěrům, na jejichž základě navrhuji řešení, které by mohlo zvýšit celkové příjmy všech měst a obcí včetně Prahy.

V České republice je 3611 obcí do 500 obyvatel, ale tato většina obcí (z celkového počtu 6244) dostává od státu podle zákona o rozpočtovém určení daní (RUD) pouhých 6,9 miliardy korun. Každoroční deficit státního rozpočtu přitom dosahuje od roku 2002 od 46 do 109 miliard korun ročně.

Obcí od 501 do 1000 obyvatel je u nás 1302, ale ani ty na tom nejsou lépe. Podle zákona dostávají přibližně stejnou částku, tj. necelých 7 miliard korun. Přitom obce do 1000 obyvatel představují 57 % rozlohy ČR. Jejich podíl na výnosech daní činí pouhých 12 %.

Městeček od 1001 do 5000 obyvatel je 1059 a žijí v nich více než 2 miliony obyvatel. Svou rozlohou tvoří 29 % katastrálního území ČR a jejich podíl na daních je 13 %, tj. necelých 15,5 miliardy korun. O něco lépe jsou na tom města od 5001 obyvatel výše, kde žije 4,4 milionu obyvatel a zabírají 13 % katastrální rozlohy území ČR. Bez Prahy, Brna, Ostravy a Plzně – dostávají ze zákona podle rozpočtu 2008 celkem 39,7 miliardy korun. Praha, Brno, Ostrava a Plzeň s celkovým počtem obyvatel 2 miliony a jejich katastrál dosahuje 1,4 %, ale přitom dostávají více než 54 miliard korun na sdílených daních (více než 44 % z celkového objemu prostředků pro obce a města). Tato města nejsou ale ani zdaleka takovou »mekkou« rozvoje a zaměstnanosti,

jak se mnohdy uvádí. Tou jsou města okresního formátu (od 5000 obyvatel).

STRUČNÁ REKAPITULACE

Stát na chod samospráv do 5000 obyvatel hospodařících na rozloze 86 % katastrálního území, kde žijí necelých 4 miliony obyvatel, vynakládá směšných 25 % prostředků z daní, tj. 30 miliard korun. Navzdory tomu, že každý rok prohospodaří státní úřady částku dvakrát vyšší (na rok 2008 je plánovaný deficit státního rozpočtu 75 miliard korun). Jsem přesvědčen o tom, že by bylo bývalo mnohem lepší než vytvářet deficit státního rozpočtu, zdvojnásobit daňové příjmy všech obcí a měst do 5000 obyvatel. Hospodaření veřejných rozpočtů by bylo stejné, ale výsledek diametrálně jiný. Opravené chodníky a komunikace v obcích, lepší zázemí v základních a mateřských školách atd. Obce a města totiž jednu třetinu veškerých svých výdajů investují.

KDE PENÍZE NEJSOU A KDE BY MĚLY BÝT

Správný směr, kterým můžeme napít pozornost při řešení situace obcí a měst, je zaměřit se na peníze, které v RUD nejsou a přitom by mohly být, nebo lépe řečeno, dávno být měly.

■ Stát posílá obcím ročně asi 70 miliard korun v dotacích. Tento balík peněz se každý

rok podstatně tenčí a jednou docela vyschne. ■ EU stojí ČR zhruba 40 miliard korun ročně. Přibližně 10 miliard korun jde na aparát EU, ale z dalších 30 miliard se jen zlomek složitě a drazce vrací zpět do ČR.

■ Státní fondy disponují ročně s více než 120 miliardami korun. Zhruba 50 miliard z toho stojí výstavba dálnic, další desítky miliard tečou na čistírny odpadních vod, zateplování domů, místní komunikace, dětská hřiště, vybavení škol a obecních úřadů apod.

■ Úsporami na ministerstvech by bylo možné dosáhnout minimálně 20 miliard korun. V ústředních správních úřadech pracuje necelých 20 tisíc lidí (bez finančních úřadů, úřadů práce apod.). Běžné výdaje ústředních úřadů jsou mnohem větší než celkové výdaje měst a obcí v ČR dohromady. Podle rozpočtu na rok 2008 by měly dosáhnout 170 miliard korun a celkové příjmy všech samospráv včetně Prahy, Brna, Ostravy a Plzně mají být ve stejném období jen 152,5 miliardy korun.

■ Pokud výše uvedené položky sečteme, vyjde nám částka 250 miliard korun, z níž by větší část mohla skončit v daňových příjmech obcí. Toto řešení, k němuž se připojilo už 800 starostů a místostarostů, lze prosadit z roku na rok změnou zákonů v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2009, a to bez dopadu na státní rozpočet. S takovými příjmy by se obce a města zcela obešly bez dotací, protože by jim zbývalo dost volných zdrojů na to, aby na velké projekty čerpaly komerční úvěry a zvládaly je hravě splácet. ■

LUDEK TESAŘ

Regionservis, spol. s r. o.

Financování obcí a měst podle současného zákona o RUD

Ukazatel	Velikost obcí podle počtu obyvatel				Data rozpočtu 2008	
	do 500	od 501 do 1000	od 1001 do 5000	od 5001 do PraBOP*	PraBOP	Celkový součet
Počet obcí	3 611	1 302	1 059	268	4	6 244
Počet obyvatel	852 284	911 387	2 084 406	4 409 762	2 027 296	10 285 135
Výměra katastrálních území (ha)	2 699 046	1 696 684	2 229 941	1 023 553	107 816	
%podíl obcí z katastrálního území celkem	35	22	29	13	1	100
%podíl obcí na výnosu daní	6	6	13	32	44	100
Počet zaměstnanců	151 976	188 458	592 871	2 159 702	1 232 695	4 325 702
Sdílené daňové příjmy celkem (mil. Kč)	6 891	6 982	15 482	39 701	54 144	123 200

Vysvětlivky: Data u počtu obyvatel a výměry katastrálního území k 1. 1. 2007, počet zaměstnanců k 31. 12. 2006

Celkové příjmy obcí 152 500 000 mil. Kč

* Praha, Brno, Ostrava, Plzeň

ZDROJ: MFCR

Rozpočet a financování

Zákona o rozpočtových pravidlech se v minulém období dotkly čtyři novely. Od posledního vydání se rovněž změnila zákony o rozpočtovém určení daní, o podpoře regionálního rozvoje a o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Publikace **Rozpočet a financování územních samosprávných celků, organizačních složek státu a příspěvkových organizací – ÚZ č. 664** zahrnuje dalších 5 nových prováděcích předpisů a novelizací 6 dalších předpisů – podle stavu k 3. 3. 2008. Všechny změny jsou vyznačeny tučně. Kód knihy je 02569.

Publikaci za 109 Kč (včetně DPH) si lze objednat na adrese ECONOMIA a. s., VTÚ, Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, e-mail: dagmar.suchmova@economia.cz, nebo na <http://knihy.ihned.cz>, kde vám ji zašlou na dobírku. Informace na tel.: 596 785 999. Členové ECONOMIA Benefitklubu, kteří uvedou na objednávce číslo své klubové karty a kód knihy, obdrží 30% slevu.